

R

meninger

Om Nordli og evnen til å lære

ETTER RIVINGEN

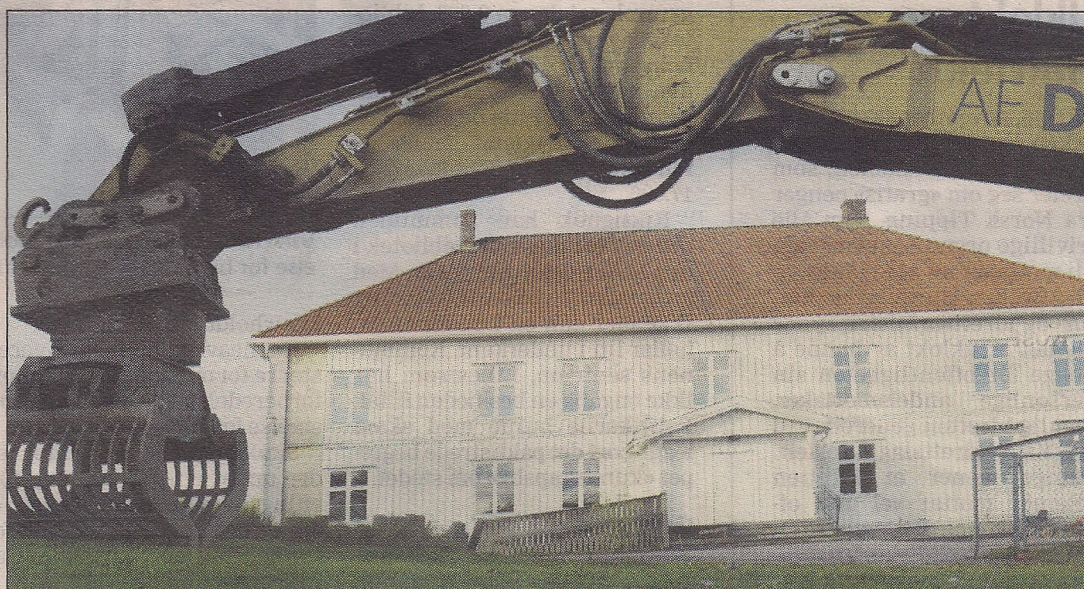
JOHNSEN: Ingen tegn til anger.

Nordli i Sørums er revet. Huset er borte, og taperen er først og fremst innbyggerne i Sørums. Det ukloke i beslutningen burde nå være gått opp for de ansvarlige, selv om Sørums ordfører viser alt annet enn anger i portrettintervjuet i RB for noen uker siden.

Det er saker som denne vi alle skal lære av. Ikke bare de som nå skjønner at de har begått en grov feil, men også alle andre med ansvar for kulturminner. Spesielt i kommunene bør både administrasjoner og politikere ta seg tid til å tenke seg om. Kulturminneloven og Plan- og bygningsloven plasserer ansvaret for å forvalte størstedelen av Norges materielle kulturarv hos kommunene. Politikere og administrasjon skal ivareta dette. Gjør de ikke det, gjør de ikke jobben sin. Å rive ubestridte kulturminner er ikke «å knuse egg». Det er meget dårlig planlegging, utilgivelig dårlig ressursutnyttelse, og et symptom på at man ikke henger med i tiden.

Se framover

Vi som daglig arbeider for at kulturminner skal ivaretas, er opptatt av at alle som har dette ansvaret nå skal se framover. Eldre bygninger er historiske dokumenter. De er blader i en historiebok, og det rives ut blader av denne boken hver dag. Likevel var nordlisaken spesielt ille, og

REKET - UT: Fjerner man et blad i historieboken, er det borte for alltid, på samme måte som Nordli er borte for alltid, skriver innsenderne.

sjelden kommer manglene så tydelig til syne som her. Ingen snakker om at alle gamle hus skal tas vare på, heller ikke Fortidsminneforeningen. Men alle er egentlig enig i at de viktige skal tas vare på.

Første steg på veien er kunnskap. De kommunene som ikke har en kulturminnevernplan, må skaffe seg det snarest. Uten en slik er det umulig å ha oversikt over hva som finnes, hva som bør tas vare på og hva som kan velges bort. Og det er vanskeligere å se de fantastiske ressursene som ligger i kulturminnene.

Ikke sove godt

RBs oppslag 10. oktober viste at bare én kommune på Romerike har knyttet til seg kulturminnefaglig kompetanse. Alle de andre bør gjøre dette snarest. Ellers er det ikke mulig å løse de oppgavene som kommunene er pålagt

etter loven. Ingen rådmann bør sove godt om natten før både kulturminneplan og kompetanse er på plass. Kulturminner er ikke fornybare ressurser. Fjerner man et blad i historieboken, er det borte for alltid, på samme måte som Nordli er borte for alltid. Slike feil kan ikke rettes opp. Slike feil blir stående som bautar over manglende klokskap. Og de er egentlig totalt unødvendige.

Med kunnskap kommer evnen til å se. Det vil ikke være slik at kulturvernet skal styre alt i en kommune. Men det skal være med i prosessen, som en del av diskusjonen. For å sikre at dette skjer, må det fagkunnskap til. Kostnadsoverslaget som lå til grunn for nordlivedtaket var helt blottet for kunnskap om eldre bygg. Når så ingen i kommunen evner å stille spørsmål ved noe som er så hårreisende feilaktig, er man prisgitt tilfeldighetene.

Og muligheten til å gjøre kvalifiserte valg er borte. Vi tror også Sørums politikere er kloke nok til å ta riktige valg, bare de får korrekt informasjon. Derfor må Sørums og de andre kommunene på Romerike vise at de kan lære av feil. De må knytte til seg kulturminnefaglig kompetanse. Fortidsminneforeningen kan gjerne være behjelpelig med forslag til hvordan dette kan gjøres. Å unnlate å gjøre noe er faktisk kriminelt.

Gro Røde
Daglig leder

Sten Sture Larre
Styreleder
Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus